

ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ ВІДДІЛУ ОСВІТИ: ОСОБЛИВОСТІ Й ПЕРСПЕКТИВИ

У статті розкрито сутність поняття «державно-громадське управління» та його дефініції. Опрацьовано наукові дослідження зарубіжних і вітчизняних учених, де розглядаються основи демократичних форм управління освітою, зокрема державно-громадського управління відділу освіти загальною середньою освітою в малих містах України. Звернено увагу на делеговані повноваження, завдання та функції відділів освіти малих міст, в тому числі міст обласного підпорядкування та районного значення.

Ключові слова: державно-громадське управління, відділ освіти, громадсько активна школа, місцеве самоврядування.

В статтє раскрыта сущность понятия «государственно-общественное управление» и его дефиниции. Рассмотрены труды зарубежных и отечественных ученых, в которых анализируются основы демократических форм управления образованием, в том числе государственно-общественного управления отделом образования в малых городах Украины. Обращено внимание на делегированные полномочия, задачи и функции отделов образования малых городов, в частности городов областного подчинения и районного значения.

Ключевые слова: государственно-общественное управление, отдел образования, общественно активная школа, местное самоуправление.

In the article the author reveals the essence of the concept of «public-public administration», its definition and scientific works of foreign and domestic scientists, which they consider the foundations of democratic forms of management education, including state and public administration department of education in general secondary towns of Ukraine. The author has drawn attention to the delegated tasks and functions of the departments of education of small cities - cities of regional subordination and towns.

Key words: state and public administration, Department of Education Community schools, local government.

Постановка проблеми. Усі перебудовчі процеси в суспільстві взаємопов'язані із системою освіти, зокрема загальною середньою, та діяльністю навчальних закладів, які віддзеркалюють соціально-економічні й політичні перетворення, що відбуваються в Україні та поза її межами. Аналізуючи

трансформаційні процеси, маємо правильно визначити завдання, вирішення яких дасть позитивні результати для майбутнього наших дітей. Аби досягти цього, необхідно «чути» як представників науки, так і практиків, «правдиво аналізувати стан справ в освіті, допомагати один одному в пошуку й упровадженні нових технологій в освітній галузі, починаючи із родини та дитячого садочка».

Василь Кремень зауважує, що на сучасному етапі пріоритетним завданням є «... підготовка не просто людей, які отримують нові знання й професію, а й таких, які вміють мислити. Однак, щоб навчити людей мислити, зокрема творчо й інноваційно, сам процес навчання повинен бути зразком творчості та інноваційності. Неможливо навчити людину мислити вільно й творчо, якщо відсутні можливості для вільного та творчого мислення. У такій ситуації постає необхідність з'ясувати не просто сутність людини мислячої, а насамперед умови, які не лише стимулюють, а й одночасно гальмують процес ствердження мислення (продуктивного, інноваційного, творчого)» [6, с. 3]. Ми погоджуємося з цією думкою і, враховуючи сучасні умови розвитку загальної середньої освіти, переконані, що від учителя залежить багато що, але й не менше – від місцевого рівня управління (відділу освіти та загальноосвітнього навчального закладу), яке необхідно здійснювати на демократичних засадах.

Аналіз наукових досліджень і публікацій доводить, що інтерес науковців і дослідників до демократичних форм – державно-громадського чи громадсько-державного управління – не знизився, а навпаки, зріс, з'явилися наукові розвідки, які висвітлюють управління на засадах демократії в контексті ретроспективи, розглядають його в нових умовах – умовах трансформаційних змін українського суспільства, коли в державі «набирає обертів» новий етап розвитку суспільства – демократичний. У зв'язку з цим і виникає потреба в пошуку шляхів демократичного управління. Означені питання висвітлено у працях «Наукові основи адаптивного управління закладами та установами загальної середньої освіти» (Г. Єльнікова, 2005), «Державно-громадське управління загальною середньою освітою на районному рівні» (В. Грабовський, 2006), «Реформування шкільної освіти в Україні у ХХ столітті» (Л. Березівська, 2008), «Громадсько-державне управління загальною середньою освітою в регіоні» (О. Пастовенський, 2015) та ін.

За твердженням багатьох вітчизняних дослідників проблем управління освітою, модель державного управління є недостатньо ефективною і не повною мірою відповідає сучасним вимогам, що передбачають розширення впливу громадської думки на прийняття управлінських рішень та контроль за їх виконанням, проведення моніторингових досліджень якості освіти, динамічне реагування системи на виклики суспільства, перерозподіл функцій управління між центральними та місцевими органами виконавчої влади й місцевого самоврядування [7; 8]. Таке узагальнення – свідчення того, що вчені реально оцінюють стан управління системою освіти. На сучасному етапі відбуваються трансформаційні зміни в управлінні загальною середньою освітою в малих містах України, зокрема відділів освіти міст районного значення та обласного підпорядкування, внаслідок чого з'являються певні проблеми, які є актуальними для досліджень.

Мета статті – розкрити особливості державно-громадського управління відділів освіти в малих містах України та перспективи його розвитку.

Виклад основного матеріалу. Аналіз наукових праць засвідчив, що таке явище, як «державно-громадське управління» (ДГУ) в науковій літературі представлено досить широко. В українському освітньому дискурсі знаходимо різні дефініції, зокрема вчений В. Гусаров вважає, що державно-громадське управління освітою (як і суто державне) – це «загальний принцип і спосіб не стільки поточного, повсякденного управління освітою, а саме, з науковою точкою зору, – принцип і спосіб управління» [5]. Це, у свою чергу, означає, що система освіти принципово будується як така, якою управляють не лише державні, а й громадські сили. На думку О. Михайленка, це – процес поєднання різноспрямованої діяльності державних і суспільних суб'єктів управління, що пов'язані з функціонуванням і розвитком освітньої установи, в інтересах суб'єктів навчально-виховного процесу, соціуму, влади [7]. Державно-громадське управління як процес поєднання діяльності державних і громадських суб'єктів управління розглядає науковець В. Грабовський. На його думку, роль державного управління в суспільному житті полягає в безперервному регулюванні динамічних процесів життєдіяльності суспільства з обов'язковим урахуванням громадської думки в усіх його сферах [2, с. 48]. За визначенням В. Бочкарьова, державно-громадське управління – це таке управління, в якому поєднується діяльність суб'єктів управління державної й громадської природи. Крім «поєднання діяльності», він виокремлює їх інтеграцію за трьома напрямками ро-

боти, а саме за: демократизацією діяльності органів державної влади й управління освітою; розвитком самоврядних асоціацій учасників освітнього процесу (професійні асоціації педагогів, органів учнівського і батьківського самоврядування всіх рівнів); організацією громадських органів управління освітою, в яких представлені всі верстви населення та які беруть участь в освітній діяльності [1, с. 13]. Л. Грицяк і Л. Калініна державно-громадське управління освітою розглядають як процес органічно поєднаних, узгоджених і скоординованих сфер діяльності, права, обов'язків і відповідальності суб'єктів державного управління, самоуправління й громадськості в межах визначених повноважень [3]. На думку Л. Гавської, Т. Куренної, Н. Протасової, державно-громадське управління освітою ґрунтується на спільній, взаємодоповнювальній і взаємопідтримуючій діяльності державних органів та громадськості в галузі освіти, розподілі між суб'єктами повноважень, прав і відповідальності за їх реалізацію з метою забезпечення функціонування й розвитку системи освіти» [11].

Отже, на нашу думку, метою державно-громадського управління освітою є оптимальне поєднання державних і громадських засад в інтересах особистості, суспільства й держави, що може забезпечити розвиток освіти.

Якщо розглядати систему ЗСО в малих містах, то у своєму підпорядкуванні як міський, так і районний відділи мають навчальні заклади дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, а також методичні центри, кабінети, різноманітні служби забезпечення навчально-виховного процесу як структурні елементи місцевої освітньої системи. Аналіз положень про відділи освіти в малих містах показав, що вони функціонують у різних умовах. У зв'язку з цим нами було розроблено таблицю на основі Типового положення про відділ освіти районної державної адміністрації (Постанова КМУ від 1999 р. зі змінами і доповненнями) та Примірного положення про відділ (управління) освіти виконавчого комітету міської ради (наказ МОН України № 192 від 01.04.2003р.), які видано та затверджено з метою впорядкування роботи відділів (управлінь) освіти виконавчих комітетів міських рад, відділів райдержадміністрацій та регламентації відносин між органами місцевого самоврядування та відповідними органами виконавчої влади з питань функціонування освітньої галузі. Відділи освіти належать до бюджетних неприбуткових установ. Проте районний відділ освіти (РВО) фінансується за рахунок коштів державного бюджету, а міський відділ освіти (МВО) – бюджету місцевого.

Таблиця

Порівняльна таблиця основних ознак діяльності відділів освіти в малих містах

Параметри порівняння	Спільні	Відмінні
Структурний підрозділ	Структура і штатний розпис відділів освіти складаються за рекомендаціями МОН України	Районний відділ освіти (РВО) є підрозділом районної державної адміністрації (РДА), а міський відділ освіти (МВО) – виконавчого комітету міської ради

Продовження табл.

Підпорядкованість	Із питань здійснення делегованих відділу освіти повноважень – управління освіти і науки обласної державної адміністрації	Районний відділ освіти – голові РДА, а міський відділ освіти – міському голові, виконкому міської ради
Підзвітність і підконтрольність		МВО є підзвітним і підконтрольним міській раді; РВО – у положенні не визначено
Структура освітньої системи малого міста	У своєму підпорядкуванні мають навчальні заклади дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, методичні центри, кабінети, служби забезпечення навчально-виховного процесу	
Суб'єкти управління		Суб'єкти державно-громадського управління – у РВО; суб'єкти місцевого самоврядування – у МВО
Установи	Бюджетні неприбуткові установи	
Утримання установ		РВО фінансується за рахунок коштів державного бюджету; МВО – місцевого бюджету
Завдання, функції, повноваження	Переважно однакові, окрім двох позицій	<i>Завдання.</i> МВО сприятиме розвитку самоврядування у загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладах. <i>Реалізація функцій.</i> МВО погоджує навчальні плани приватних навчальних закладів, що надають загальну середню освіту, РВО надає допомогу загальноосвітнім навчальним закладам та здійснює контроль за організацією безоплатного регулярного підвезення до місць навчання і на зворотному шляху учнів (вихованців), які проживають у сільській місцевості
Управління відділом освіти	Начальник відділу освіти; визначення профілів професійної компетентності начальника відділу освіти виконкому міської ради і начальника відділу освіти районної державної адміністрації нічим істотно не відрізняється	Особа, яка призначається на посаду завідувача (начальника), повинна мати стаж керівної роботи в навчальних закладах не менш як 5 років для роботи у МВО та не менше як 3 роки для роботи у РВО. Посада начальника відділу освіти районної державної адміністрації віднесена до IV підгрупи III групи посад, юрисдикція якої поширюється на територію одного або кількох районів (Закон України «Про державну службу», підпункти 6-8, п. 1, ст. 1); посада начальника міського відділу освіти віднесена до V категорії посад із відповідним правовим статусом у місцевому самоврядуванні (дія Закону України «Про державну службу»)
Права відділу	Переважно однакові, окрім двох	МВО має право: надавати платні послуги з метою освітнього, естетичного та фізичного розвитку дітей; здавати в оренду фізичним та юридичним особам неексплуатоване майно та вільні площі закладів, які знаходяться на балансі відділу (управління) освіти
Керівництво та апарат управління		Особа, яка призначається на посаду завідувача (начальника), повинна мати стаж керівної роботи в навчальних закладах не менш як 5 років для роботи у МВО та не менше як 3 роки для роботи у РВО

Аналіз представлених у таблиці даних показав, що у завданнях та функціях МВО та РВО є як спільні, так і відмінні риси. Відповідно до Типового положення про відділ освіти районної, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації та Примірного положення про відділ (управління) освіти виконавчого комітету міської ради на відділі освіти покладається реалізація державної політики в галузі освіти з урахуванням особливостей соціально-культурного середовища відповідної території [10; 12]. Іншими не менш важливими завданнями відділів освіти є: створення умов для реалізації гарантованого Конституцією України права громадян на отримання повної загальної середньої освіти; здійснення управління навчальними закладами, що знаходяться в межах відповідної території і належать до сфери управління державної адміністрації чи виконкому, та координація діяльності цих навчальних закладів; зміцнення матеріальної бази навчальних закладів; аналіз стану освіти в районі, місті, прогнозування, розроблення та виконання районної і міської програм розвитку освіти; організація навчально-методичного й кадрового забезпечення навчальних закладів; підвищення кваліфікації педагогічних працівників; контроль за дотриманням законодавства з питань освіти, державного стандарту загальної середньої освіти всіма загальноосвітніми навчальними закладами, розташованими на території району або міста; участь у розробленні та реалізації варіативної складової змісту загальної середньої освіти; проведення ліцензування й атестації загальноосвітніх навчальних закладів, розташованих на території району або міста, оприлюднення результатів ліцензування й атестації; забезпечення соціального захисту, охорони життя, здоров'я та захисту прав учасників навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.

Нам вдалося встановити не лише подібні завдання для обох відділів освіти, а й відмінні, зокрема: МВО має сприяти розвитку самоврядування в загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладах; забезпечувати експериментальну та інноваційну діяльність.

Крім завдань, відділи освіти виконують відповідні функції, основні з яких: 1. Організація мережі та здійснення керівництва навчальними закладами всіх типів і форм власності. 2. Організація нормативно-правового забезпечення загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти. 3. Організація фінансового забезпечення навчальних закладів. 4. Організація діяльності учасників навчально-виховного процесу в НЗ та забезпечення їх соціального захисту.

Щодо функцій, то тут також варто виокремити відмінності, зокрема: МВО погоджує навчальні плани приватних навчальних закладів, що надають загальну середню освіту, а РВО надає методичну допомогу загальноосвітнім навчальним закладам та здійснює контроль за організацією безоплатного регулярного підвезення до місць навчання й на зворотному шляху учнів (вихованців), які проживають у сільській місцевості.

Порівнявши вищеозначені основні функції та повноваження відділів освіти (відповідно до визначених завдань та делегованих повноважень), ми прийшли до наступного висновку: в Примірному положенні про відділ освіти міської ради більш ширше

виписано його функції, повноваження відповідно до змісту діяльності, наприклад, нормативи розрахунку чисельності апарату відділу (управління) освіти виконавчого комітету міської ради встановлюються відповідно до чисельності педагогічних працівників; самоврядування в загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладах. Пропонуємо означені функції та нормативи включити також і до Положення про відділ освіти РДА. Крім того, варто звернути увагу на ще одну особливість: особа, яка призначається на посаду начальника МВО, повинна мати стаж керівної роботи в навчальних закладах не менше 5 років, а у РВО – не менше 3 років. На нашу думку, до цієї позиції необхідно внести зміни й передбачити у Положеннях також «не менш як 5 років», оскільки вимоги до керівника, рівня його компетентностей та готовності до нової форми управління змінюються. У зв'язку з необхідністю систематизації законодавства та дотримання його відповідними структурами було б доречним прийняття єдиного Положення про відділи освіти малих міст обласного й районного значення в контексті трансформаційних змін.

Дошкільні, загальноосвітні навчальні заклади та заклади позашкільної освіти, які становлять основу системи ЗСО в малих містах України, є об'єктами впровадження державної освітньої політики та реформ, а суб'єктами виступають органи державної влади та місцевого самоврядування. За висновками експертів, науковців, практиків, таке державне управління місцевими освітніми системами не має відповідного ефективного механізму реалізації пріоритетних напрямів державної освітньої політики України, впровадженням реформ. Таким чином, державно-громадське управління на сучасному етапі розвинуте недостатньо.

Нами з'ясовано, яким сучасним демократичним формам управління надають перевагу респонденти в контексті трансформаційних змін в управлінні ЗСО. Як показало анкетування, 41,9% опитаних надали перевагу державно-громадському управлінню; 32,1% – громадсько-державному, 17,6% – іншим формам управління; 8,2% – утрималися від відповіді. Аналіз відповідей на запитання «Чи вважаєте за необхідне залучати громадських до вирішення проблем загальноосвітніх навчальних закладів?» засвідчив, що батьківська громадськість із розумінням ставиться до пошуку додаткових джерел фінансування (41,5%), а 41% батьків погоджуються долучитися до виховної роботи з дітьми. Проте лише 3,3% взяли б участь в атестації педагогічних працівників, а 14% – в оцінюванні підручників. Це свідчить про те, що працівникам відділу освіти необхідно спрямувати свою діяльність насамперед на роз'яснення пріоритетних напрямів освітньої політики не лише серед керівників навчальних закладів, а й серед громадськості. Також варто зауважити, що частина керівників навчальних закладів не можуть усвідомити, що участь громадськості в управлінні ЗСО принесе суттєві зміни в розвитку самої системи, а головне – у формуванні особистості учня, освіченості громади, насамперед громади малого міста.

Важливим документом є також Доповідна записка, підготовлена Міністерством освіти і науки України, про невідповідність стану загальної середньої освіти в Україні потребам суспільства XXI століття, яка була розглянута на засіданні Кабінету Міністрів України.

Окремі питання, включені до Політичної пропозиції, стосуються контексту нашого дослідження щодо педагогіки загальної середньої освіти та системи управління нею. Державно-громадське чи громадсько-державне управління розвитком ЗСО базується на нових засадах, які співпадають із пропозиціями МОН України: перехід від «педагогіки минулого століття до сучасної – педагогіки партнерства: між учнем і вчителем, школою та батьками». Суттєві зміни плануються і в системі управління школою, зокрема «розширяться її автономні права; школа отримає право розробляти й упроваджувати власні освітні програми із дотриманням стандарту освіти, вийти зі статусу бюджетної установи й отримати статус неприбуткової організації – зі збереженням податкових пільг і отриманням фінансової автономії; планується зменшити бюрократичне навантаження на школу й учителя» [11].

У процесі дослідження переконалися, що, вивчаючи потреби в освітніх послугах, відділ освіти та навчальні заклади можуть впливати на розвиток не лише окремих особистостей, а й усієї громади. Історично українська школа завжди була центром місцевої громади, не лише навчала дітей, а й активізувала громаду в цілому. Сьогодні нагальною є потреба відтворити цей досвід і це може зробити школа як єдиний у містах і селах освітній, культурний і духовний центр. Реформування управління відділу освіти та школи вимагає, крім знань компетентнісного підходу до управління, інноваційних практик, сучасних технологій, ще й моральних якостей управлінців та керівників навчальних закладів, закликає їх бути лідерами, готовими служити людям.

На сучасному етапі в малих містах сформувалася система навчальних закладів, серед яких варто виокремити: гімназії, ліцеї, колегіуми, спеціалізовані та загальноосвітні школи, навчально-виховні комплекси та об'єднання, школи-інтернати, санаторні школи, навчально-реабілітаційні центри, які за формами навчання – денні. Освітні послуги також надають освітні округи, «школи-родини», міжшкільні навчально-виробничі комбінати, у ЗНЗ функціонують профільні класи в старшій школі та класи із поглибленим вивченням окремих предметів, запроваджено дистанційну, екстернатну та індивідуальну форми навчання тощо. Крім названих вище шкіл, необхідно виокремити громадсько активні школи, які було започатковано у ХХ столітті, а у ХХІ вони активно відновлюють свою роботу й розвиваються з ініціативи Всеукраїнського фонду «Крок за кроком». Місія і сутність діяльності такої школи зводиться до того, що вона, крім надання освітніх послуг учням, бере участь у розвитку громади, залучає батьків і жителів до вирішення соціальних та інших проблем, які виникають не лише в школі, а й у спільноті. Це школа, яка реалізує концепцію громадсько орієнтованої освіти як підхід до розвитку громади, що дає можливість місцевим жителям, місцевим організаціям та установам стати активними партнерами у вирішенні місцевих проблем. Такий тип школи може бути не тільки освітнім закладом, а й культурним та ресурсним центром у різних регіонах України, зокрема в малих містах. Усі процеси, які проходять у рамках громадсько активної школи, спрямовані на розвиток демократизації, волонтерства та партнерства [12]. Громадсько активну школу вважаємо інноваційною

моделлю й підтримуємо її розвиток, адже вона передбачає максимальну участь громади в освітньому процесі, сприяє формуванню громадської складової в управлінні загальною середньою освітою.

Висновок. Отже, на сучасному етапі дослідження демократичних форм управління, які покликані запроваджувати відділи освіти та навчальні заклади, є актуальними, затребуваними. Державно-громадське управління широко представлено в науковій літературі й інтерес дослідників до нього не згасає. Так, з'явилися наукові праці, в яких розглядаються основи громадсько-державного управління, адже відбувається перехід до розвитку місцевого самоврядування (створення територіальних громад, а отже, й управлінських структур). Дослідження процесу демократизації та децентралізації в Україні, зокрема в малих містах, засвідчило, що успішно може впроваджуватися державно-громадське чи громадсько-державне управління, розвиватися місцеве самоврядування за умови усвідомлення їх значимості, оволодіння компетентнісним підходом до названих форм управління службовцями органів самоврядування та державними службовцями відділів освіти, керівниками навчальних закладів. Інноваційною моделлю сучасного навчального закладу є громадсько активна школа, діяльність якої сприяє формуванню нової української школи та управлінню на демократичних засадах. Упровадження адміністративно-територіальної та освітньої реформ вимагає змін у нормативно-правовому забезпеченні відділів освіти, зокрема розробки Положення про відділ освіти відповідно до нових вимог.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бочкарев В. И. Концептуальные основы государственного-общественного управления образованием в России / В. И. Бочкарев // Менеджмент в образовании. – 2003. – № 1. – С. 9–18.
2. Грабовський В. А. Державно-громадське управління загальною середньою освітою на районному рівні : дис. ... канд. наук із держ. упр. : 25.00.02 / В. А. Грабовський. – К., 2006. – 233 с.
3. Грицяк Л. Д. Державно-громадське управління розвитком освіти на державному, регіональному та інституціональному рівнях [Електронний ресурс] / Л. Д. Грицяк, Л. М. Калініна. – Режим доступу : http://old.niss.gov.ua/book/StPryor/StPrior_12/7.pdf.
4. Громадсько активні школи в Україні: кроки до дій / упоряд. : Н. Софій, Ю. Кавун. – К. : Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2005. – 162 с.
5. Гусаров В. И. Государственно-общественное образование : монография / В. И. Гусаров. – Самара : НТЦ, 2006. – С. 75–76.
6. Кремень В. Г. Світ знання : людина, наука, освіта / В. Г. Кремень. – Київ : Знання України, 2016. – 75 с.
7. Михайленко О. Державно-громадське управління освітою [Електронний ресурс] / О. Михайленко. – Режим доступу : <http://osvita.ua/school/manage/1124>.
8. Набок М. В. Оцінювання ефективності управління загальною середньою освітою регіону: теорія та технологія : монографія / М. В. Набок. – К. : Педагогічна думка, 2013. – 218 с.

9. Політична пропозиція «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2016/12/14/uryad-zatverdiv-politichnu-propozicziyu-shhodo-reformuvannya-zagalnoi-serednoi/>.

10. Положення про міський відділ освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.google.com.ua/webhp?sourceid=chromeinstant&ion=1&esprv=2&ie=UTF8#q=%D0%BF%>.

11. Реформування освіти в Україні: державно-управлінський аспект : навч.-наук. вид. /

Н. Г. Протасова, В. І. Луговий, Ю. О. Молчанова та ін. ; за заг. ред. Н. Г. Протасової. – Київ ; Львів : НАДУ 2012. – 456 с.

12. Типове положення про відділ освіти районної, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України № 347 від 11.03.1999 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uazakon.com/document/spart92/inx92502.htm>.

Дата надходження до редакції: 23.01.2017 р.

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

УДК 378.046-021.68:37.014.6

Лариса ЛЯХОЦЬКА,

кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри відкритих освітніх систем
та інформаційно-комунікаційних технологій,
завідувач лабораторії систем відкритої освіти
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ДИДАКТИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

У статті висвітлено результати авторських досліджень із теорії та практики впровадження основ дидактики дистанційного навчання при підвищенні кваліфікації педагогічних працівників. Надано рекомендації з організації та проведення веб-занять в освітньому процесі закладів післядипломної педагогічної освіти.

Ключові слова: дидактика, дистанційне навчання, заклади післядипломної педагогічної освіти, підвищення кваліфікації, педагогічні працівники.

В статье освещены результаты авторских исследований по теории и практике внедрения основ дидактики дистанционного обучения при повышении квалификации педагогических работников. Даны рекомендации по организации и проведению веб-за-

нятий в образовательном процессе учреждений последипломного педагогического образования.

Ключевые слова: дидактика, дистанционное обучение, заведения последипломного педагогического образования, повышение квалификации, педагогические работники.

In the article the author conducted research on the theory and practical implementation of the foundations of didactics of distance learning at the professional development of teachers, recommendations on the organization and conduct web-lessons in education institutions of postgraduate education.

Key words: didactics, distance learning, institutions of postgraduate education, professional development, teaching staff.